

Cum primum cœpi suppeditare studiosis bonos libros: id solum negoti fore mihi existimabā: ut optimi quiq; libri & Latini: & Græci exirent ex Neacademia nostra quā emendatissimi: omnes q; ad bonas literas: bonas q; artes: cura: & ope nostra excitarentur: Verum longe aliter euenit. Tantæ molis erat Romanam condere linguam. Nam præter bella: quæ nescio quo infortunio eodem tempore cœperunt: quo ego hanc duram accepi prouinciam: atq; in hunc usq; diem perseuerant: ita ut literæ iam septēnum cum armis quodammodo strenue pugnare uideant: quater iam in ædibus nostris ab operis: & stipendiariis in me conspiratum est: duce malorum omnium matre Auaritia: quos Deo adiuuante sic fregi: ut ual de omnes poeniteat suæ perfidiæ. Restabat: ut in Vrbe Lugduno libros nostros & mendose excuderent: & sub meo nomine publicarent: in quibus nec artificis nomen: nec locum, ubi nam impressi fuerint, esse uoluerunt: quo incautos emptores fallerent: ut & characterum similitudine: & enchiridii forma decepti: nostra cura Venetiis excusos putarent. Quamobrem ne ea res studiosis damno: mihi uero & dampo: & dedecori foret: uolui hac mea epistola oēs: ne decipientur, admonere: infra scriptis uidelicet signis. Sunt iam impressi Lugduni (quod scierim) characteribus simillimis nostris: Vergilius. Horatius Iuuenalis cum Persio. Martialis. Lucanus. Catullus cum Tibullo: & Propertio. Teretius. In quibus oībus nec est impresso is nomen: nec locus: in quo impressi: nec tēpus, quo absoluvi fuerint. In nostris uero omnibus sic est: Venetiis in ædibus Aldi Ro. illo: uel illo tēpore. Item nulla in illis uisuntur insignia. In nostris est Delphinus anchoræ inuolutus: at infra licet uidere. Præterea deterior in illis charta: & nescio quid graue olens. Characteres uero diligentius intuenti sapiūt: (ut sic dixerim) gallicitatem quandam. Grandiusculæ item sunt perquædeformes. Adde q; uocalibus cōsonantes non cōnectuntur: sed separatae sunt. In nostris plerasq; omnes inuicē connexas: manuq; mentientes: operæ pretium est uide re. Ad hæc hisce: quæ inibi uisuntur: in correctionibus: non esse meos, facile est cognoscere. Nam in Vergilio Lugduni impresso in fine Epistolii nostri ante Bucolicorum Tityrum, perperam impressum est: optimos quoq; autores: pro optimos quoq;. Et in fine librorum Aeneidos: in prima Epistolæ nostræ semipagina ad Studiosos extremo uersu male impressum est: maria omnie cirtm: pro maria omnia circum. ubi etiam nulli accentus obseruantur: cum ego eam epistolam propterea composuerim: ut ostenderem: quo nam modo apud nostros utendum sit accentuinculus. In Horatio: in mea Epistola: secundo uersu sic est excusum: Imprissis uergilianis operibus: pro impressis. Et tertio sic: Flaccum aggressi: pro aggressi. Grandiusculæ præterea literæ ante primam Oden primo: & secundo uersu sunt impressorio atramento supra: & infra: quasi linea conclusæ pturpiter. In Iuuenale in mea Epistola: tertio uersu est pubilcamus: pro publicamus. Et decimo uersu: Vngues quæ suos: pro unguis q; suos. Item in prima semipagina: Semper & assiduo ruptæ rectore: pro lector. In eadem. Si uacat: & placidi rationem admittitis: eadem: pro edam. Et paulopost. Cum tenet uxorem: pro tener. Item inibi: Eigat aprum: pro figat. In Martiale statim in principio primæ semipaginæ est impressum literis grandiusculis sic A M P H I T E A T R V M: pro A M P H I T H E A T R V M. Et in eadem. Quæ tam se posita: pro seposita. Item in Libro secundo ad Seuerum deest græcum ιχθυκωλην. Et in Candidum: ubiq; deest græcum: id est ιχθυκωλην. Et in fine: ιχθυκωλην. In Lucano nulla est epistola in principio: at in meo maxime. In fine Cattulli eam: quæ in meo est: epistolam prætermiserunt. Quæ etiam possunt esse signa. Lugduni'ne: an Venetiis mea cura impressi fuerint. Terentium et si ego nondum curauim imprimendum: tamen Lugduni una cum cæteris sine cuiusquam nomine impressus est: Quod ideo factum est: ut emptores meum esse: & libri paritate: & characterum similitudine: existentes: deciperentur. Sciunt enim quem nos in pristinam correctionem seruatis etiam metris: restituendum curamus: in summa esse expectatione: & propterea suum edere accelerarunt: sperantes ante eum uenū datumiri: q; emittatur meus. Sed q; ille emendatus exierit: uel hinc cognosci pot: q; statim in principio sic est impressum: E P I T A P H I V M T E R. M T. pro Terentii. Item Bellica prædia fui: pro præda. Et: Hæc quinque leget: pro quicunque. Præterea in principio secunda character. Acta ludis Megalensibus. M. Fulvio ædilibus. &. M. Glabrone. Q. Minutio Valerio curulibus: pro. M. Glabrone. Qu. Minutio Valerio ædilibus curulibus. Quod etiam putates esse argumentum: impresserūt. A R G U M E N T V M. A N D R I A E. Ante etiam Sororem falso est. TERENTII ARGUMENTVM. cū argumenta omnia Comœdiarū Teretii: non Teretius: sed Sulpitius Apollinaris cōposuerit. Sic enim in uetustissimis habetur codicibus. C. Sulpitii Apollinaris periocha. Metra etiam confusa sunt omnia. Versus enim primæ scenæ: quæ tota trimetris constat: sic tanq; chaos in elementa: separati ab inuicem in suum locum sunt restituendi.

Si. Vos istæc intro auferete. abite. Sosia

Ades dum: paucis te uolo. So. Dictum puta.

Nempe: ut curentur recte hæc. Si. Immo aliud. So. quid est:
Quod tibi mea ars efficere hoc possit amplius? &c.

Item secunda scena: cuius tres primi uersus sunt trimetri. Quartus tetrameter. Quintus dimeter: & cæteri omnes quadrati: sic esse debet.

Si. Non dubium est: quin uxorem nolit filius.

Ita Dauum modo timere sensi: ubi nuptias

Futuras esse audiuit. sed ipse exit foras.

Da. Mirabar hoc si sic abiret: & heri semper lenitas

Verebar quorsum euaderet.

Qui postquam audiuit non datumiri filio uxorem suo:

Nunquam cuiquam nostrum uerbum fecit: neq; id ægre tulit.

Si. At nunc faciet: neq; (ut opinor) sine tuo magno malo.

Da. Id uoluit: nos sic opinantes duci falso gaudio:

Sperantes iam amoto metu: interea oscitantes obprimi:

Ne effet spatiū cogitandi ad disturbiandas nuptias.

Astute. Si. Carnifex quæ loquit. D. Herus est: neq; p. uideram &c.

Qua in re quantus sit mihi labor: cogit. At: qui intellegūt. Certe plurimum die: noctu: q; elaboramus.

Hæc publicāda iussimus: ut q; libellos enchiridii forma excusos empti
tus est: ne decipiatur: facile n. cognoscet: Venetiis'ne in ædibus nostris
impressi fuerint: an Lugduni. Vale. Venetiis. xvi. Martii. M.D.III.

